

Kommittédirektiv

Regelrådet – ett råd för granskning av nya och ändrade regler som påverkar företagens regelbörda

Dir.
2008:57

Beslut vid regeringssammanträde den 15 maj 2008

Sammanfattning av uppdraget

Ett för regeringen och förvaltningsmyndigheter under regeringen (nedan regelgivare) rådgivande organ, Regelrådet, ska inrättas för att bistå regelgivarna i arbetet med regelförenklingar för företagen. I Regelrådet ska det ingå representanter med särskild erfarenhet av reglers effekter för företagen. Till Regelrådet ska det knytas ett sekretariat.

Regelrådet ska granska utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Regelrådet ska ta ställning till om regelgivarna genomfört föreskrivna konsekvensutredningar och bedöma om nya och ändrade regler utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen.

Regelrådet ska även bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet samt följa utvecklingen inom regelförenklingsområdet och lämna information och råd som kan främja en kostnadsmedveten och effektiv regelgivning.

Regelrådet ska bedriva sin verksamhet till och med den 31 december 2010.

Bakgrund

Regler som påverkar företagens administrativa kostnader kan många gånger utformas på ett enklare sätt men ändå uppnå sitt syfte lika effektivt. Minskade administrativa kostnader skapar förutsättningar för företagen att ägna mer tid och resurser till att driva och utveckla sin verksamhet och därigenom bidra till ökad tillväxt och sysselsättning. Regelförenkling i syfte att minska företagens administrativa kostnader har därför blivit en allt viktigare fråga inte bara i Sverige utan även i många andra länder. I Europa har flera länder satt ambitiösa nationella mål för minskning av företagens administrativa kostnader. Regelförenkling står högt på EU:s dagordning som ett led i att förverkliga Lissabonstrategin. I slutsatserna från Europeiska rådets möte i Bryssel i mars 2007 betonas att minskning av administrativa bördor, särskilt genom återverkningar för små och medelstora företag, är en viktig åtgärd för att stimulera Europas ekonomi. Europeiska rådet enades om att administrativa bördor som orsakas av EG-lagstiftning bör minska med 25 procent till 2012.

Regeringen har 2006 uppställt som mål att på fyra år minska de administrativa kostnaderna till följd av statliga regelverk med 25 procent och skapa en märkbar förändring i företagens vardag. Regeringen och myndigheter som utför myndighetsuppgifter måste gemensamt arbeta för att uppnå detta mål. Regeringen har som ett led i detta arbete tagit fram en handlingsplan där Regeringskansliets och ett stort antal myndigheters regelförenklingsåtgärder redovisas. Verket för näringslivsutveckling (Nutek) har fått regeringens uppdrag att fortlöpande inom olika områden mäta hur mycket det kostar företagen att följa de administrativa krav som finns i lagstiftningen.

För att en regelgivare ska kunna ta ställning till vilka effekter ett förslag till nya eller ändrade regler kan få, krävs att förslagets konsekvenser utreds. Krav på genomförande av konsekvensutredningar och vilket innehåll dessa utredningar ska ha följs inte alltid när förslag till regler tas fram. För att komma till rätta med denna situation behövs ett organ för att säkerställa att konsekvensutredningar genomförs när så krävs och att dessa utredningar håller god kvalitet. Påpekanden i linje

härmed har t.ex. gjorts av OECD i den nyligen genomförda granskningen av Sverige ur ett regelreformeringsperspektiv (Sweden – Achieving Results for Sustained Growth, OECD 2007).

Utanför Sverige finns flera exempel på sådana rådgivande organ. I Nederländerna etablerades 2000 ett fristående rådgivande organ, Actal, för att ge råd till den nederländska regeringen i fråga om minskning av byråkrati och administrativa hinder. Actal har varit starkt bidragande i arbetet med att nå den nederländska regeringens mål att minska den administrativa bördan med 25 procent till 2007. I Tyskland inrättades 2006 likaså ett rådgivande organ, Normenkontrollrat, med Actal som en förebild. Dessa nationella organ lämnar råd till regelgivarna i samband med beredningsprocessen och i den mån organen avger ett formellt yttrande blir detta offentligt först i anslutning till att regelgivarens förslag har offentliggjorts. Även Europeiska kommissionen har inrättat ett rådgivande organ i form av en konsekvensbedömningsnämnd.

Uppdraget

Regelrådet ska granska utformningen av författningsförslag med nya eller ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Granskningen ska göras med utgångspunkt i det av regeringen uppsatta målet att minska företagens administrativa kostnader, hänförliga till statliga regelverk.

Regelrådet kommer att beredas möjlighet att såsom remissinstans eller på annat liknande sätt granska förslag till sådana lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Riktlinjer eller föreskrifter för Regeringskansliets och andra myndigheters överlämnande av underlag till Regelrådet kommer att meddelas i särskild ordning. Regelrådets granskning ska omfatta författningsförslaget samt de konsekvensutredningar som ingår i beslutsunderlaget för författningsförslaget. Regelrådet ska i

möjligaste mån också bistå kommittéer vid utformningen av konsekvensutredningar.

Vid granskningen ska Regelrådet beakta de krav avseende konsekvensutredningar som ställs i kommittéförordningen (1998:1474), förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning eller, när det gäller förslag utarbetade i Regeringskansliet, riktlinjer för arbetet med konsekvensutredningar i Regeringskansliet.

Regelrådet ska ta ställning till om regelgivarna genomfört en sådan konsekvensutredning som krävs för att kunna bedöma vilka effekter de föreslagna reglerna får för företagens administrativa kostnader. Regelrådet ska också ta ställning till om nya och ändrade regler utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen. Regelrådet ska även bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet i övrigt utifrån ovan angivna krav.

Regelrådet ska följa utvecklingen på regelförenklingsområdet. Rådet ska, med beaktande av den rådgivning som lämnas av andra aktörer på regelförenklingsområdet, kunna lämna information och råd som främjar en kostnadsmedveten och effektiv regelgivning.

Till Regelrådet kommer en stor mängd förslag att lämnas. Regelrådet kommer sannolikt inte ha möjlighet att granska alla förslag mera ingående. Det får bli en uppgift för rådet självt att bestämma de närmare urvals- och bedömningskriterierna för sin granskning.

Regelrådet ska yttra sig skriftligen över de förslag som lämnats till det.

När Regelrådet avger ett skriftligt yttrande ska rådet ange om det, utifrån de utgångspunkter rådet har att beakta, kan rekommendera de föreslagna reglernas utformning eller inte. Om rådet inte rekommenderar de föreslagna reglernas utformning, kan rådet föreslå en alternativ utformning av reglerna som enligt rådets bedömning är bättre lämpad med hänsyn till att reglerna ska uppnå sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen. Om rådet inte har några synpunkter att lämna är det tillräckligt att yttrandet innehåller en upplysning om detta. Regelrådets granskning ska göras med

beaktande av syftet med den föreslagna regleringen. Regelrådets roll är inte att bedöma den politiska grunden för förslaget. Regelrådet ska endast påpeka om förslaget har brister i konsekvensutredningen eller om det kan förväntas orsaka företagen administrativa kostnader som inte är motiverade med hänsyn till syftet med den föreslagna regleringen. Regelrådet är rådgivande i förhållande till regelgivarens ordinarie berednings- och beslutsorganisation.

Organisation

Regelrådet ska bestå av en ordförande och två andra ledamöter, varav en ska vara vice ordförande, samt ersättare. Rådet är beslutfört när ordföranden eller vice ordföranden och minst ytterligare en ledamot är närvarande. Eventuell skiljaktig mening ska framgå av rådets yttrande.

Ledamöterna bör ha särskild erfarenhet av frågor om reglers effekter på företagen. Till Regelrådet ska det knytas ett sekretariat som ska bistå rådet i dess verksamhet. Regelrådet får i sitt arbete anlita utomstående experter och bör ha kontinuerlig kontakt med näringslivet och andra berörda aktörer, däribland Nutek.

Regelrådet ska sammanträda med sådan frekvens att det kan behandla överlämnade författningsförslag och avge yttranden inom angiven remisstid eller, då rådets handläggning inte sammanfaller med remissomgång, inom två veckor från det att förslaget har överlämnats till rådet. Om rådet inte avser att granska ett förslag bör detta meddelas utan dröjsmål. Regelrådet bör ha stor frihet att självt bestämma hur arbetet praktiskt ska utföras. Det ska därför vara en uppgift för rådet att, med beaktande av det som i dessa direktiv anförts om uppdrag och organisation, utforma de närmare riktlinjerna för sitt eget och sekretariatets arbete.

Tidsplan och avrapportering

Regelrådet ska bedriva sitt arbete till och med den 31 december 2010. Regelrådet ska senast vid den tidpunkten i en slutrapport till regeringen skriftligen redovisa sina samlade erfarenheter och de resultat som uppnåtts.

Regelrådet ska senast den 31 januari varje år skriftligen redovisa till regeringen hur arbetet fortgår. Regelrådet ska särskilt ange antalet författningsförslag som har inkommit respektive granskats, vilka kriterier som har använts för att välja ut dessa samt antalet förslag som utan godtagbara skäl har saknat eller innehållit en kvalitativt bristfällig konsekvensutredning.

Övrigt

Regeringen avser att vid återkommande tidpunkter utvärdera effekterna av Regelrådets verksamhet.

(Näringsdepartementet)